

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Sekretarz Stanu
Urszula Sara Zielińska

DCE-WKiC.050.9.2025.AG
3717053.15192958.12317645
Warszawa, 11-06-2025

Pan Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w nawiązaniu do Interpelacji Posła Macieja Tomczykiewicza i Posłanki Barbary Grygorcewicz w sprawie kwalifikacji ciepła wytwarzanego w instalacjach termicznego przekształcania odpadów, przedstawiam stanowisko.

Zgodnie z art. 2 pkt 9 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz.Urz.UE.L 2018 Nr 328, str. 82, z późn. zm.), pojęcie „ciepło odpadowe i chłód odpadowy” oznacza niemożliwe do uniknięcia ciepło lub chłód, które są wytwarzane jako produkt uboczny w instalacjach przemysłowych lub instalacjach wytwórczych energii lub w sektorze usług i które bez dostępu do systemu ciepłowniczego lub chłodniczego pozostałyby niewykorzystane, rozpraszając się w powietrzu lub w wodzie, w przypadku gdy jest lub będzie wykorzystywany proces kogeneracji lub gdy kogeneracja nie jest możliwa.

W myśl pkt 2 Komunikatu Komisji z dnia 15 kwietnia 2025 r. – Wytyczne w zakresie aspektów dotyczących ogrzewania i chłodzenia, o których mowa w art. 15a, 22a, 23 i 24 dyrektywy (UE) 2018/2001 w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, zmienionej dyrektywą (UE) 2023/2413 (Dz.Urz.UE.C z 2025 r. str. 2238), dalej: „komunikat Komisji z 15 kwietnia 2025 r.”: „*Żeby strumień ciepła lub chłodu mógł zostać uznany za ciepło odpadowe lub chłód odpadowy i w ten sposób przyczynić się do realizacji celów określonych w dyrektywie RED, muszą być spełnione łącznie następujące cztery kryteria.*

– *Po pierwsze, ciepło odpadowe i chłód odpadowy powinny być „niemożliwe do uniknięcia”. Oznacza to, że nie można ich w racjonalny sposób (ze względów technicznych i ekonomicznych) uniknąć ani wewnętrznie wykorzystać lub ograniczyć (na wszystkich etapach) za sprawą udoskonaleń technicznych i poprawy efektywności energetycznej. Na przykład ponowne wykorzystanie w zakładzie nadwyżki ciepła i chłodu uznaje się za poprawę efektywności energetycznej i w związku z tym nie można tego zakwalifikować jako ciepła odpadowego.*

– *Po drugie, wytworzenie ciepła odpadowego i chłodu odpadowego powinno być „produktem ubocznym”. Oznacza to, że głównym celem procesu nie powinno być wygenerowanie tej konkretnej frakcji ciepła i chłodu. Na przykład ciepło wytworzone bezpośrednio w procesie kogeneracji, którego głównym celem jest współprodukcja ciepła i energii elektrycznej, nie stanowi ciepła odpadowego na potrzeby rozliczania celów określonych w dyrektywie RED. Niemniej pewne inne strumienie ciepła w procesach kogeneracji, takie jak nadwyżka ciepła odprowadzona z kondensatora, w pewnych konkretnych przypadkach mogą spełniać kryteria niemożliwości uniknięcia i produktu ubocznego. Państwa członkowskie mają obowiązek przyjąć takie samo podejście, stosując to kryterium do spalania i współspalania odpadów. Jeżeli głównym celem*

procesu spalania lub współspalania jest produkcja energii (ciepła), kryterium produktu ubocznego nie jest spełnione. Aby ustalić, czy ciepło jest produktem ubocznym, państwa członkowskie mogą na przykład odnieść się do celu instalacji lub rodzaju pozwolenia na działalność uzyskanego przez dany zakład

– Po trzecie, wytwarzanie ciepła odpadowego i chłodu odpadowego powinno odbywać się w „instalacjach przemysłowych lub instalacjach wytwórczych energii lub w sektorze usług”. Wyklucza to na przykład ciepło wytwarzane przy chłodzeniu budynków mieszkalnych.

– Po czwarte, ciepło lub chłód „bez dostępu do systemu ciepłowniczego lub chłodniczego pozostałyby niewykorzystane”. Oznacza to, że strumień ciepła lub chłodu musi zostać doprowadzony do systemu ciepłowniczego lub chłodniczego. Odzysku nadwyżki ciepła bez dostępu do systemu ciepłowniczego lub chłodniczego, na przykład na miejscu lub w obrębie jednego budynku, nie można zaliczyć na poczet celów określonych w dyrektywie RED.

Ponadto, oprócz tych czterech łącznych kryteriów warunkujących uznanie strumienia ciepła lub chłodu za ciepło odpadowe lub chłód odpadowy i zaliczenie go na poczet celów określonych w dyrektywie RED, w definicji określono ogólny wymóg, aby zawsze przed przystąpieniem do produkcji samego ciepła rozważyć „kogenerację” energii elektrycznej i ciepła. Aby ustalić, czy kogeneracja jest możliwa, państwa członkowskie mogą przeprowadzić audyt energetyczny zdefiniowany w art. 2 pkt 32 dyrektywy (UE) 2023/1791 (EED) lub analizę kosztów i korzyści zgodnie z art. 26 ust. 7 dyrektywy EED.

Ta część definicji odnosi się do trzech przypadków, „gdy jest lub będzie wykorzystywany proces kogeneracji lub gdy kogeneracja nie jest możliwa”. Pierwszy z nich dotyczy ciepła odpadowego jako (niemożliwego do uniknięcia, ubocznego) produktu kogeneracji. Drugi przypadek odnosi się do ciepła odpadowego jako nakładu używanego w procesie kogeneracji – w takiej sytuacji strumień ciepła odpadowego można rozliczyć tylko raz, albo przed procesem kogeneracji, albo po nim (pod warunkiem że spełnione są wszystkie kryteria określone powyżej). Trzeci przypadek dotyczy sytuacji, w których stwierdzono, że kogeneracja nie jest możliwa”.

Zgodnie z art. 3 pkt 40 i 41 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych i emisji pochodzących z chowu zwierząt gospodarskich (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola) (Dz.Urz.UE.L 2010 Nr 334, str. 17, z późn. zm.), „dyrektywa 2010/75/UE” pojęcie „spalarnia odpadów” oznacza każdą stacjonarną lub ruchomą jednostkę techniczną oraz wyposażenie przeznaczone do termicznego przetwarzania odpadów, z odzyskiem ciepła wytworzonego w wyniku spalania lub bez takiego odzysku, poprzez spalanie przez utlenianie, jak również inne procesy przetwarzania termicznego, takie jak piroliza, zgazowanie lub proces plazmowy, jeżeli substancje powstające z przetwarzania są następnie spalane (art. 3 pkt 40). Natomiast pojęcie „współspalarnia odpadów” oznacza każdą stacjonarną lub ruchomą jednostkę techniczną, której głównym celem jest wytwarzanie energii lub produktów materialnych oraz która wykorzystuje odpady jako paliwo zwykłe lub dodatkowe lub w której odpady są poddawane przetwarzaniu termicznemu mającemu na celu ich unieszkodliwienie poprzez spalanie odpadów przez utlenianie, jak również inne procesy przetwarzania termicznego, takie jak piroliza, zgazowanie lub proces plazmowy, jeżeli substancje powstające z przetwarzania są następnie spalane (art. 3 pkt 41).

W świetle art. 3 pkt 26 i 31 Ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2023 r. poz. 1587, z późn. zm.), dalej: „ustawa o odpadach przez „**spalarnię odpadów**” rozumie się zakład lub jego część przeznaczone do termicznego przekształcania odpadów z odzyskiem lub bez odzysku wytwarzanej energii cieplnej, obejmujące instalacje i urządzenia służące do prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów wraz z oczyszczaniem gazów odlotowych i wprowadzaniem ich do powietrza, kontrolą, sterowaniem i monitorowaniem

procesów oraz instalacjami związanymi z przyjmowaniem, wstępnym przetwarzaniem i magazynowaniem odpadów dostarczonych do termicznego przekształcania oraz instalacjami związanymi z magazynowaniem i przetwarzaniem substancji otrzymanych w wyniku spalania i oczyszczania gazów odlotowych; jeżeli **współspalanie odpadów** odbywa się w taki sposób, że głównym celem tej instalacji nie jest wytwarzanie energii ani wytwarzanie produktów materialnych, tylko termiczne przekształcenie odpadów, wówczas instalacja ta uważana jest za **spalarnię odpadów** (art. 3 pkt 26). Natomiast przez „**współspalarnię odpadów**” rozumie się zakład lub jego część, których głównym przedmiotem działalności jest **wytwarzanie energii lub produktów**, w których wraz z paliwami są przekształcane termicznie odpady w celu odzyskania zawartej w nich energii lub w celu ich unieszkodliwiania, obejmujące instalacje i urządzenia służące do prowadzenia procesu termicznego przekształcania wraz z oczyszczaniem gazów odlotowych i wprowadzaniem ich do atmosfery, kontrolą, sterowaniem i monitorowaniem procesów, instalacjami związanymi z przyjmowaniem, wstępnym przetwarzaniem i magazynowaniem odpadów dostarczonych do termicznego przekształcania oraz instalacjami związanymi z magazynowaniem i przetwarzaniem substancji otrzymanych w wyniku spalania i oczyszczania gazów odlotowych (art. 3 pkt 41).

Mając na uwadze powyższe, kwalifikacja ciepła wytwarzanego w instalacjach termicznego przekształcania odpadów powinna być dokonana zgodnie z art. 2 pkt 9 dyrektywy 2018/2001, w świetle wyjaśnień zawartych w komunikacie Komisji z 15 kwietnia 2025 r.

O zakwalifikowaniu ciepła jako „**ciepła odpadowego**” decyduje to, czy wytworzenie tego ciepła **jest produktem ubocznym**, mając na uwadze w szczególności cel instalacji lub rodzaj pozwolenia na działalność uzyskanego przez dany zakład. W sytuacji, gdy przedmiotowe instalacje zostały zaprojektowane i wybudowane **w celu wytwarzania energii elektrycznej lub energii cieplnej**, nie jest możliwe uznanie wytworzonego w takiej instalacji ciepła, jako spełniającego kryteria **produktu ubocznego** określone w definicji „**ciepła odpadowego**”.

Decyzje wydane dla funkcjonujących ITPOK w opisie zakresu rodzaju prowadzonej działalności wskazują m.in. wytwarzanie energii elektrycznej oraz energii cieplnej.

Powyższe zapisy w pozwoleniach informują, iż przedmiotowe instalacje zostały zaprojektowane i wybudowane w celu wytwarzania ciepła, stąd **nie jest możliwe uznanie wytworzonego w takiej instalacji ciepła jako spełniającego kryteria produktu ubocznego**.

Z wyrazami szacunku

Urszula Zielińska
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości: Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM